

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 20 juni 2025 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een operatie aan beide voeten bij een hallux valgus volgens de Akin-procedure met minimaal invasieve chirurgie.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op medisch-specialistische zorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulantie.

Situatie van verzoekster

Verzoekster kampte al meerdere jaren met hallux valgus aan beide voeten. De pijn aan de linkervoet is erger dan aan de rechtervoet. De ernst nam de laatste jaren toe.

In Nederland wilde verzoekster zich niet laten opereren, omdat ze daar veel slechte verhalen over hoorde en ze heeft begrepen dat de hersteltijd lang is. Om deze reden is verzoekster naar een gespecialiseerde kliniek in Spanje geweest om zich te laten opereren voor haar hallux valgus. Volgens de brief van de behandelend arts van de San Román kliniek, gedateerd op 4 februari 2025, is een operatie voorgesteld, waarbij het uitstekende botdeel van de hallux wordt weggesneden en een pees van een spiertje in het midden van de voet wordt losgemaakt. Daarna zou door middel van een incisie de hoek van het eerste teenkootje worden gecorrigeerd. Deze operatie heeft op 4 februari 2025 plaatsgevonden aan beide voeten van verzoekster.

Verzoekster heeft voorafgaand aan de operatie een aanvraag ingediend bij verweerder om de operatie in Spanje te vergoeden. Verweerder heeft vergoeding van de operatie afgewezen, omdat de minimaal invasieve operatie niet voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Verweerder baseert zich hierbij op

het bindend advies in een eerder geschil¹ en het Standpunt minimaal invasieve chirurgische techniek bij hallux valgus van het Zorginstituut.² Na de operatie heeft verzoekster verweerder gevraagd de beslissing te heroverwegen. Verweerder blijft echter bij de afwijzing.

Juridisch kader

Op grond van artikel 2.4, eerste lid, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) omvat geneeskundige zorg, zorg zoals onder meer medisch specialisten die plegen te bieden. Verder geldt dat alleen zorg die voldoet aan 'de stand van de wetenschap en praktijk' tot het te verzekeren pakket behoort.³ In eerste instantie is het aan de zorgverzekeraar om te beoordelen of zorg voldoet aan 'de stand van de wetenschap en praktijk'.

Nadat is vastgesteld dat een behandeling als een te verzekeren prestatie is aan te merken, dient te worden vastgesteld of een individuele verzekerde naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op de prestatie.⁴ Dit betekent dat er een koppeling moet zijn tussen de zorgbehoefte (de medische indicatie) en de zorg die geleverd wordt. Het gaat derhalve om de vraag of in het individuele geval de verlangde zorg het aangewezen middel is om in het gezondheidstekort van de verzekerde te voorzien.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Voor de behandeling van hallux valgus bestaan er verschillende operatiemethoden. Uit eerdere geschillen^{1,5} blijkt dat in de San Roman kliniek als hallux valgus operatie een combinatie wordt uitgevoerd van een osteotomie van de proximale falanx (het eerste teenkootje) van de grote teen volgens de Akin-procedure, het wegsnijden van het uitstekende botdeel (bunionectomie) en het vrijmaken van de adductor pees. Uit het dossier is op te maken dat het in dit geschil om dezelfde operatietechniek gaat. Hierbij is het essentieel dat het doel van dit soort operaties in Spanje is om de proximale phalanx te corrigeren in het kader van hallux valgus.

Eerdere beoordelingen stand wetenschap en praktijk

In 2011 heeft het College voor Zorgverzekeringen (de juridische voorganger van het Zorginstituut) een standpunt uitgebracht over een specifieke behandeling ter correctie van hallux valgus.⁶ Het gaat hierbij om een combinatiebehandeling van een proximale falanx osteotomie volgens de Akin-procedure met een bunionectomie, en behandeling van de weke delen volgens de Silver-procedure, waarbij gebruik wordt gemaakt van de minimaal invasieve operatietechniek.

¹ Geschillencommissie Zorgverzekering, 6 januari 2021, SKGZ202001241; [website](#), bezocht op 02-07-2025

² Standpunt minimaal invasieve chirurgische techniek bij hallux valgus, te raadplegen via <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2011/08/22/minimally-invasive-surgery-minimaal-invasieve-chirurgische-techniek-bij-hallux-valgus-voldoet-niet-aan-de-stand-van-de-wetenschap-en-praktijk>, bezocht op 02-07-2025

³ Art. 2.1 lid 2 Bzv

⁴ Art. 2.1 lid 3 Bzv

⁵ Geschillencommissie Zorgverzekering, 25 oktober 2017, SKGZ201700894; [website](#), bezocht op 12-09-2025

⁶ Standpunt minimaal invasieve chirurgische techniek bij hallux valgus, te raadplegen via <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2011/08/22/minimally-invasive-surgery-minimaal-invasieve-chirurgische-techniek-bij-hallux-valgus-voldoet-niet-aan-de-stand-van-de-wetenschap-en-praktijk>, bezocht op 02-07-2025

In het standpunt zijn de operatietechniek (**Akin-procedure in combinatie met bunionectomie en behandeling van de weke delen**) en de toegangsweg voor operatie (minimaal invasieve chirurgie) apart beoordeeld. Voor zowel behandeling van hallux valgus door middel van de Akin-procedure, de bunionectomie als de minimaal invasieve chirurgie kon niet worden geconcludeerd dat deze voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk. Daarvoor was onvoldoende wetenschappelijk onderbouwing.

De Nederlandse richtlijn Hallux Valgus (2021)⁷ bevestigt de conclusie dat behandeling van het eerste teenkootje via de Akin-procedure niet een geschikte techniek is voor behandeling van hallux valgus. Behandeling van hallux valgus door alleen het eerste teenkootje te corrigeren, geeft volgens deze richtlijn geen duidelijke verbetering van de intermetatarsaalhoek. Dit is de hoek tussen de het eerste en het tweede middenvoetsbeentje van de grote teen. Verder is uit deze richtlijn op te maken dat milde tot matige hallux valgus dient te worden behandeld door middel van distale metatarsale osteotomie. Hierbij vindt er een kleine correctie plaats van het middenvoetsbeentje.

Een matig tot ernstige hallux valgus dient te worden behandeld door middel van proximale metatarsale osteotomie. Hierbij vindt er een grotere correctie plaats van het middenvoetsbeentje door middel van een langere snede in het botje. Bij een ernstige hallux valgus is osteotomie van het metatarsale bot (het middenvoetsbeentje) aangewezen.

De Akin-procedure als zelfstandige techniek is volgens de richtlijn bedoeld voor correctie van een hallux valgus interphalangeus (scheefstand tussen het eerste en tweede teenkootje van de grote teen). Eventueel kan de Akin-procedure een aanvulling zijn op een metatarsale osteotomie, hoewel dit de kans niet verkleint dat de hallux valgus terugkeert.

Literatuursearch

Op 2 juli 2025 heeft het Zorginstituut een literatuursearch verricht in Pubmed.⁸ Er is gezocht naar gerandomiseerde onderzoeken met controlegroep (RCT's) of *systematic reviews* hiervan die antwoord geven op de vraag 'leidt osteotomie van de proximale phalanx (Akin-procedure) tot dezelfde of betere klinische uitkomsten in vergelijking met osteotomie van het metatarsale bot bij hallux valgus?' Sinds publicatie van de FMS richtlijn (2021) zijn er echter geen nieuwe RCT's gepubliceerd die de Akin-procedure hebben onderzocht.

Nu uit de richtlijn en het aanvullend literatuuronderzoek niet blijkt dat de Akin-procedure met minimaal invasieve chirurgie bij hallux valgus bewezen effectief is, moet worden geconcludeerd dat deze behandeling niet voldoet aan de stand van de wetenschap en praktijk.

⁷ Richtlijn Hallux valgus van de FMS, te raadplegen via https://richtlijndatabase.nl/richtlijn/hallux_valgus/chirurgische_behandeling_bij_hallux_valgus/open_chirurgische_tec_hnieken_bij_hallux_valgus.html, bezocht op 02-07-2025

⁸ De zoekterm was '((Akin procedure) OR (proximal phalanx osteotomy)) AND (hallux valgus) AND (randomized [tiab])'